

BŘEZEN – 1. TÝDEN

ROPUCHA

 Vždycky jsem si myslela, že ropucha je hrozně ošklivá. Je taková zavalitá – a ty bradavice na hřbetě! Ale až tak hrozné to není. Protože ropucha má moc krásné oči. Zlatočervené! Ani se nedivím, že se z ropuchy v pohádkách stane princ nebo princezna. Ale dát jí pus... to jsem přece jen nezkoušela!

 Já bych ji taky nelíbal. Za očima má ropucha jedové žlázy, tak jsem na ni ani nesáhl. Jed ropuchu chrání před nepřáteli. Sousedův pes ji jednou vzal do tlamy a, páni, ten pak vyváděl! Z tlamy mu šla pěna a lítal po zahradě jako šílenec. Navíc ještě dostal, protože soused si ropuchy váží. Ona totiž pojídá slimáky, červy a hmyz, je moc užitečná!

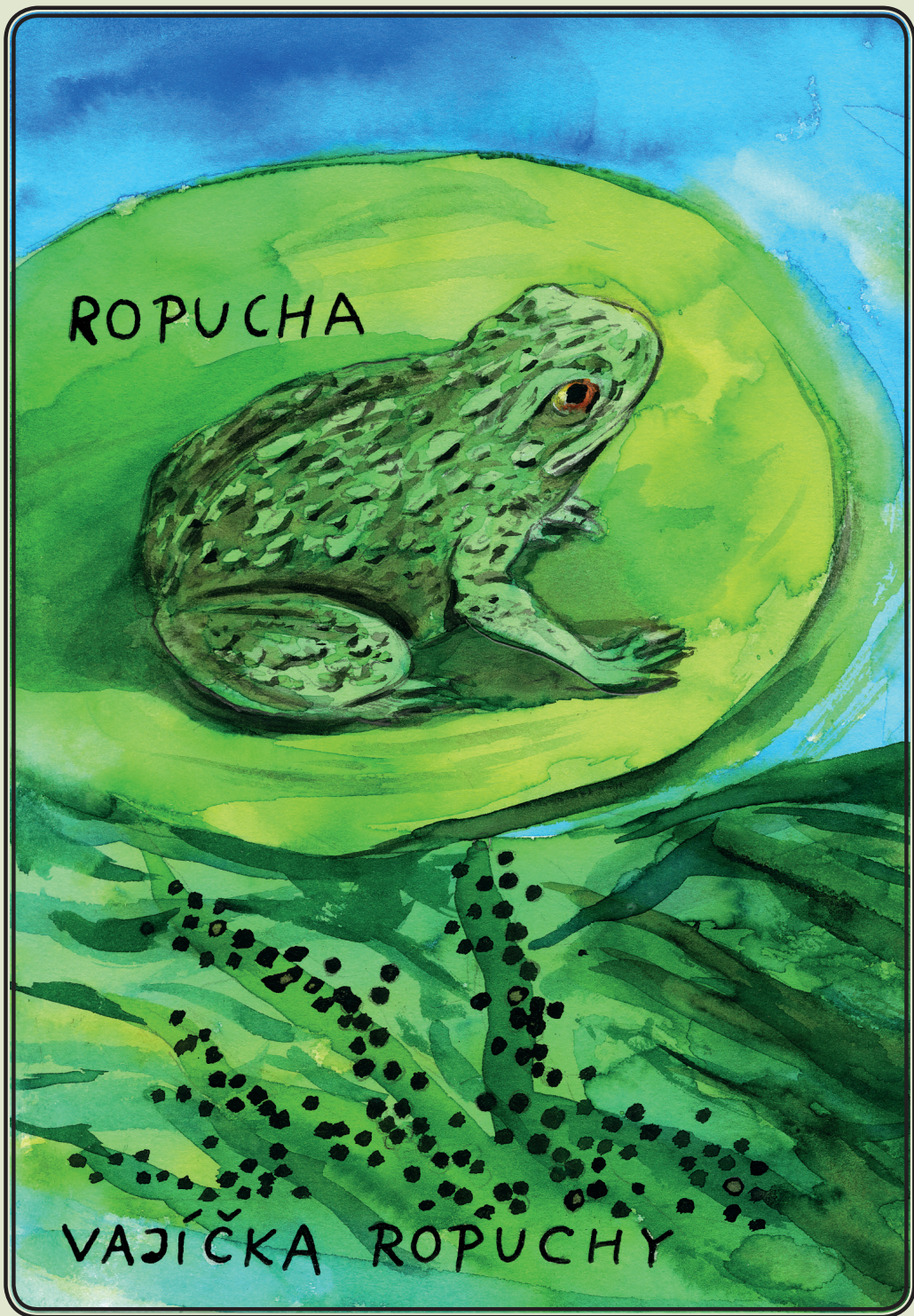
 Ropucha se mi vlastně docela líbila, hlavně to, jak si nesla samečka na zádech. On je sice menší, ale i tak to musí být dřina. Víím, že ti dva šli hledat vodu, kam by samička uložila svoje vajíčka. Naštěstí máme nedaleko domu rybníček, tak nemuseli přes silnici. Tam hodně ropuch zahyne. Ale viděla jsem v televizi, že je dobrovolníci chodí sbírat do kbelíků a přes vozovku je přenášejí.

 Klidně bych šel taky! Když ropuchu nic nepřejede, tak se může dožít i padesáti let. Vlastně její největší nepřítel je člověk. Kvůli autům a taky proto, že ruší rybníčky.

 My budeme ropuchy chránit! Když nějakou uvidíme, odneseme ji k vodě. Připravili jsme si na to rukavice a zítra budeme po ropuchách pátrat. Dáme tomu název Záchrana princezen. Dobré, ne?

PRO ČTENÁŘE: CO MŮŽETE UDĚLAT PRO ROPUCHY VY?
OSLOVTE DĚTI VE VAŠEM OKOLÍ A SPOLEČNĚ POMOZTE ŽÁBÁM NAJÍT VODU.

ROPUCHA

VAJÍČKA ROPUCHY

BŘEZEN – 2. TÝDEN

ČÁP

 Už je vážně jaro! Protože u babičky na vesnici se objevil čáp. Přiletěl z Afriky, kde přezímoval. Zatím jsme viděli jen jednoho, ale určitě je někde i druhý. Protože čápi žijí v párech a jsou si celý život věrní. Žijí až třicet let. Taky se vracejí na to samé místo, kde mají hnízdo. To místo vybírá samec a každý rok k němu pár větví přidá. U nás už je obrovské.

 To jo, může vážit až tunu! Dřív čápi hnízdili na vysokých stromech, teď si vybírají hlavně komíny a taky stavby, co jim lidi připravili. Za potravou se brodí ve vodě, chytají žáby a pulce, ale taky brouky a plazy. A na poli vybírají myši.

 Mně se hrozně líbí, jak čáp plachtí!

 Využívá vzdušné proudy. Letí jako šipka, má natažený krk, zobák i nohy. Čáp je němý, zpívat nemůže, ale dorozumívá se klapáním zobáku.

 Babička říká, že kde hnízdí čáp, tam jsou lidi šťastní. Ale proč?

 Možná proto, že čáp vychytal myši, co lidem jedly obilí. Tomu bych rozuměl. Ale nevím, proč se říká, že čáp nosí děti. Asi že je tak velký, malý ptáček by miminko neunesl!

 Ne, je to jinak. Vím to od táty. V Německu, ale i v Holandsku a ve Skandinávii věřili, že duše nenarozených dětí žijí v močálech a bažinách. A když se tam čáp brodil, tak občas nějakou tu dušičku vylovil. Pak ji odnesl lidem. Z Německa se ta představa dostala i k nám. Líbí se mi to. Hlavně ty obrázky, jak čáp nese miminko v uzlíku v zobáku!

PRO ČTENÁŘE: ZJISTĚTE, JESTLI VE VAŠEM OKOLÍ TAKÉ HNÍZDÍ ČÁPI! POZORUJTE JE A NAKRESLETE SI JEJICH LET.

BŘEZEN – 3. TÝDEN

JARNÍ KVĚTINY

 Vydali jsme se hledat všechno, co už kvete. Vzali jsme si s sebou atlas k určování rostlin. Vrba jíva, ta kvete od února, kočičky jsou už skoro bez pylu. Ale pod jívou, na břehu potoka, je úplně žluto. Tam ve stínu kvete orsej jarní.

 V zahradě ji lidi považují za plevel, protože se rychle rozmnožuje. Ale mně se líbí! Má takovou korunku z lesklých žlutých plátků, může jich být osm nebo i dvanáct. Jsou to taková sluníčka.

 Sluníčkový je i podběl. Ten roste i na úplně holé půdě. Zvláštní je, že nejdřív kvete, teprve pak se objeví listy. A petrklíč je taky žlutý!

 V lese jsou zas takové něžné květinčky, jako pro víly – sasanky hajní a podléšky. Jenom nevím, proč se jim říká jaterník podléška!

 Já jsem si to vyhledal. Listy mají tvar jako lidská játra, to je, co? A protože ta kytky roste často pod lískami, říkalo se jí podlíška – a z toho pak vznikla podléška.

 Týjo, to jsem nevěděla. A co sasanka?

 Proč se tak jmenuje, to nevím. Možná po nějaké Zuzance? Ale co vím, že patří k rostlinám pryskyřníkovitým, takže je jedovatá. Když někdo sasanky trhal a pak si třeba zamnul oči, tak do nich dostal zánět. Kdyby člověk snědl třicet sasaneček, tak umře. To se říkalo, ale asi to nikdo nezkusil!

 Já bych je stejně netrhala. V lese jsou nejhezčí, rostou tak hustě, že je to jako koberec.

PRO ČTENÁŘE: ZJISTĚTE, JAKÉ JARNÍ KVĚTINY VYKVELTY U VÁS! MŮŽETE JE VYLISOVAT V SVÉM PAPIŘU POD NĚKOLIKA KNIHAMI A SUCHÉ PAK NALEPIT PRŮHLEDNOU PÁSKOU DO SEŠITU. ZALOŽTE SI TAK HERBÁŘ!

ORSEJ JARNÍ

PODBĚL

SASANKA HAJNÍ

BŘEZEN – 4. TÝDEN

ZMIJE

 Hajný nám řekl, ať se v lese díváme, kam šlapeme, protože se u skal probouzejí zmije. My jsme v lese vždycky opatrní, chodíme tam v holínkách a u skal taky trochu dupeme. Víme, že se tam zmije vyhřívají na kamenech. Zmije sice neslyší (je hluchá), ale vnímá otřesy půdy. Je plachá, takže před námi uteče. Ale na jaře je dost pomalá, tak ji můžeme zahlédnout.

 Zmije, to je náš jediný jedovatý had. Její jed ale zdravého člověka zabít nemůže. Ohrožuje děti, staré lidi nebo alergiky. Dřív naopak lidi zabíjeli zmije, takže hodně ubývaly. Dnes je zmije přísně chráněná. V lese ji moc neuvidíme, leda když se vyhřívá na slunci. Loví v noci, chytá myši, hraboše, obojživelníky, někdy sní i malého ptáčka nebo ptačí vejce.

 Zmije spaly od konce září, ale teď v březnu už ožívají. Nejdřív se budí samečci. Samičky čekají, až bude hodně teplo. Zmiji poznáme podle klikaté čáry na hřbetě. Když ji polekáme – nebo kdybychom na ni šlápli –, stočí se do spirály a vyráží proti nám hlavou. Měří 70 až 100 cm.

 O zmiji lidé věřili, že její jazyk je něco jako žihadlo. Proto říkali, že je had štípl. O hadech je vůbec spousta pověr. Třeba že když se na vás had podívá, tak strnete a nemůžete se hnout. Nebo že do svatého Jiří – teda do května – hadi nemají jed!

 O hadech se říká, že jsou zákešní a úskoční. I o lidech se říká, že se z něčeho vykrouť jako hadi.

 Aspoň něco dobrého prý had umí – když se ubytuje u lidí, je to hospodářčec a v domě se všechno daří. A když uvidíte hadího krále, s korunkou na hlavě, tak před něj máte položit bílý šátek. On tam tu korunku shodí... a je vaše! Můžeme to zkusit, ne?

PRO ČTENÁŘE: VIDĚLI JSTE UŽ ZMIJI? ZKUSTE JI NAKRESLIT!

